

POLITIKA BOJA PROTI PODVODOM

Operačného programu Ľudské zdroje

Programové obdobie 2014 – 2020

Úvod

Riadiaci orgán (ďalej len „RO“) pre Operačný program Ľudské zdroje (ďalej len „OP ĽZ“), ktorým je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, sa zaväzuje zachovávať vysoké právne, etické a morálne štandardy, dodržiavať zásady integrity, objektivity a čestnosti a vďaka spôsobu, akým vykonáva svoju činnosť chce byť vnímaný ako **subjekt, ktorý bojuje proti podvodom a korupcii**. Tento záväzok musí byť spoločný pre všetkých zamestnancov. Cieľom tejto politiky je podporiť kultúru, ktorá odrádza od podvodnej činnosti a uľahčí prevenciu a odhaľovanie podvodov, ako aj tvorbu postupov, ktoré pomôžu pri vyšetrowaní podvodov a súvisiacich trestných činov a ktoré zabezpečia, že sa takéto prípady riešia včas a vhodným spôsobom. Zaviedol sa postup na **zverejňovanie situácií, pri ktorých dochádza ku konfliktu záujmov**.

Pojem podvod sa bežne používa na opísanie širokej škály prehreškov vrátane krádeží, korupcie, sprenevery, podplácania, falšovania, skresľovania, pranie špinavých peňazí a zamlčovania dôležitých skutočností. Často sa s ním spája podvodné konanie s cieľom osobného zisku, zisku pre prepojené osoby alebo tretie strany a zároveň strata pre inú stranu - úmysel je kľúčovým prvkom, ktorý odlišuje podvody od nezrovnalostí. Podvod nemá iba potenciálny finančný dopad, ale môže poškodiť aj povest' organizácie zodpovednej za efektívne a účinné riadenie finančných prostriedkov. Tento aspekt je mimoriadne dôležitý v prípade organizácií verejnej správy zodpovedných za riadenie fondov Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Korupcia je zneužitie právomoci na vlastné obohatenie. Ku konfliktu záujmov dochádza vtedy, keď je ohrozený nestranný a objektívny výkon úradných funkcií z dôvodov, medzi ktoré patrí rodinný život, citový život, politická spriaznenosť alebo spriaznenosť na základe štátnej príslušnosti, ekonomický záujem alebo akýkoľvek iný spoločný záujem, napr. so žiadateľom alebo príjemcom prostriedkov z fondov EÚ.

Zodpovednosti

V rámci RO bola celková zodpovednosť za riadenie rizika podvodu a korupcie delegovaná na odbor kvality a metodiky, ktorý nesie zodpovednosť za:

- vykonávanie pravidelného vyhodnocovania rizík podvodov v spolupráci s Pracovnou skupinou pre riadenie rizík podvodov;
- vytvorenie účinnej politiky boja proti podvodom a riešenia podvodov;
- zabezpečenie informovanosti zamestnancov o podvodoch a vzdelávania;
- zabezpečenie, aby RO bezodkladne odovzdal vyšetrowanie prípadov podvodov príslušným vyšetrowacím orgánom.

Zamestnanci RO sú zodpovední za každodenné riadenie rizík podvodov a akčných plánov tak, ako je uvedené v hodnotení rizík podvodov a najmä za:

- zabezpečenie, aby v rámci ich pôsobnosti existoval primeraný systém vnútornej kontroly;
- prevenciu a odhaľovanie podvodov;
- zabezpečenie náležitej starostlivosti a vykonanie preventívnych opatrení v prípade podozrenia z podvodu;
- prijímanie nápravných opatrení, vrátane prípadných správnych sankcií, ak je to relevantné.

Oznamovanie podvodov

RO má zavedené postupy na oznamovanie podvodov, a to interne, ako aj Európskemu úradu pre boj proti podvodom. Zamestnanci RO, ostatné subjekty, ktoré sú zapojené do implementácie OP ĽZ (sprostredkovateľský orgán, prijímateľ, partnerské organizácie), prípadne verejnosť môžu oznamovať všetky podozrenia z nedovoleného konania. RO potvrdí prijatie oznámenia o podozrení. Oznámenie môže byť podané:

- a) listom,
- b) emailom na adresu podvody.oplz@employment.gov.sk

Okrem prípadov podozrenia z nedovoleného konania môže každá osoba alebo subjekt, ktorý sa domnieva, že v rámci realizácie OP LZ prebieha nesprávny postup realizácie, riadenia alebo kontroly, podať podnet generálnemu riaditeľovi sekcie fondov EÚ na adresu:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Sekcia fondov EÚ
Špitálska 4, 6, 8
816 43 Bratislava

RO zaobchádza so všetkými oznámeniami o údajnom nedovolenom konaní prísne dôverne. Všetky oznámené podvody sa budú riešiť v najprísnejšej tajnosti a v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Oznámenia je možné podať aj anonymne.

Všetky vyšetrovania, ktoré vedie RO, sú spravodlivé a nestranné, s náležitým ohľadom na práva všetkých zainteresovaných osôb alebo subjektov. Na osoby podozrivé z nedovoleného konania sa vzťahuje prezumpcia nevinny.

Opatrenia proti podvodom

RO zaviedol primerané opatrenia proti podvodom na základe dôkladného hodnotenia rizík podvodov. Na zisťovanie rizikových operácií zabezpečuje, aby si zamestnanci boli vedomí rizík podvodov a absolvovali školenie v oblasti boja proti podvodom. RO dôrazne a promptne skúma všetky prípady podozrení z podvodu a prípady skutočných podvodov, aby v prípade potreby zlepšil vnútorný systém riadenia a kontroly.

Postupy na preskúmanie podvodov a protispoločenského správania

Každý zamestnanec RO, ktorý sa pri svojej práci stretne s možnou protispoločenskou činnosťou, je povinný podať podnet v súlade so zákonom č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a smernicou č. 19/2015 z 22. júna 2015 o postupe MPSVR SR pri uplatňovaní Zákona č. 54/2019 Z.z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. RO v prípade potvrdenia podvodu prijme určité opatrenia:

- RO na základe výsledkov hodnotenia rizík podvodu prijme účinné opatrenia za účelom odstránenia, prípadne zníženia rizík podvodu.
- RO oznámi podozrenia z podvodu Odboru Centrálny kontaktný útvar pre OLAF (Európsky úrad pre boj proti podvodom) v súlade s pokynmi na nahlásenie,
- v prípade identifikovania neoprávnených výdavkov, ktoré vykazujú znaky podvodu, RO podnikne kroky na spätné získanie protiprávne použitých finančných prostriedkov,
- v prípade potvrdenia podvodného konania, RO môže uplatniť 100 % korekciu na súvisiace výdavky a vymáhať ich od prijímateľa,
- v prípade, že súd potvrdí rozsudkom, že v súvislosti s realizáciou OP LZ prišlo k spáchaniu trestného činu RO môže odstúpiť od Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a zabezpečiť všetky kroky vedúce k vráteniu poskytnutých finančných prostriedkov v spolupráci s Odborom právnych služieb,
- RO po identifikácii podozrení a po vykonaní sebahodnotenia prehodnotí, prípadne upraví všetky súvisiace systémy kontroly a riadenia OP LZ, u ktorých existuje možnosť, že vytvárajú priestor na potenciálny výskyt a opakovanie podvodu,
- fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá bola zaangažovaná do nedovoleného konania, môže RO vylúčiť z účasti na realizácii OP LZ,
- fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá bola právoplatne odsúdená za trestný čin spáchaný v súvislosti s realizáciou projektov podporených prostredníctvom ESF musí RO vylúčiť z účasti na realizácii OP LZ.

Záver

Podvody sa môžu prejavovať mnohými rôznymi spôsobmi. RO uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči podvodom a korupcii a má zavedený spoľahlivý systém kontroly, ktorý je navrhnutý tak, aby sa v najväčšej možnej miere predchádzalo podvodom a aby sa zabezpečilo ich odhalenie a náprava dôsledkov v prípade, že k nim dôjde.